

[Holger Eriksen.]

Det største modsætningsforhold ved første behandling lå jo i spørgsmålet om pristallet eller rettere i, om skatterne i fremtiden skulle indgå i pristallet. Ved første behandling tænkte venstre sig, at der skulle anvendes 2 forskellige pristal: et for tjenestemænd og et for andre. Det ville umuligt kunne praktiseres bl. a. af den grund, jeg nævnte ved første behandling, at for så vidt som tjenestemændene fik et pristal, der gav mindre end det andet pristal, ville de naturligvis kræve kompensation gennem overenskomsttillægget.

Dette oprindelige standpunkt er da også frafaldet, og i stedet har man haft opmærksomheden henvendt på det pristal, der skal gælde om 3 år og skal gælde ikke bare for statstjenestemænd, men gælde i almindelighed. Der er opnået enighed om, at der skal nedsættes et udvalg med repræsentation for arbejdsmarkedets parter, og dette udvalg skal undersøge, under hvilken form det vil være muligt at sikre, at et sådant ændret pristal bliver anvendt til regulering af lønninger inden for overenskomster, der har reguleringsbestemmelser.

Det kan jo være meget rimeligt, at der nedsættes et sådant udvalg — eller rettere: det er nødvendigt, at der nedsættes et sådant udvalg — hvis man mener, at der er nogen mulighed for ændring; thi vel kan staten lave et hvilket som helst pristal, men den kan ikke tvinge nogen til at bruge det. Lavede man f. eks. et pristal, der blev alt andet, end hvad det gav sig ud for, er det jo sandsynligt, at det aldrig nogen sinde ville blive brugt, men at man i stedet ville gå over til meget kortvarige overenskomster, hvilket næppe ville bidrage til at skabe ro og stabilitet på arbejdsmarkedet.

Finansministeren har givet udtryk for, at det ud fra flere synspunkter vil kunne være en fordel, at skatter og afgifter så vidt muligt ikke indgår i pristallet. Det er utvivlsomt rigtigt. Det er imidlertid lige så rigtigt, at det ud fra andre synspunkter vil være forkert at lade skatterne udgå. Jeg henviser i denne forbindelse til mine udtalelser ved første behandling. Et er imidlertid under alle omstændigheder forkert, og det er, hvis man samtidig vil hævde, dels at denne ændring ikke vil påvirke lønningerne, dels at den vil kunne virke hæmmende på en

eventuel inflation. En af delene må nødvendigvis være forkert. Men endelig tillægger man pristallet alt for stor betydning for lønfastsættelsen. Det blev under udvalgsarbejdet af det ærede medlem hr. Carl P. Jensen dokumenteret, at af den lønstigning, der var sket siden 1946, faldt kun de 48 pct. på pristalsreguleringen, medens resten var opnået uden om den. Nu nedsættes altså udvalget, og man må så inden den 1. november 1959 se, hvad der kommer ud af dette arbejde, og hvilken stilling man til den tid vil tage dertil. For øvrigt var man enedes om en anden ændring ved pristallets udarbejdelse; det er den, der går ud på en sæsonudjævning over en længere periode for visse priser. Der tænkes navnlig på kartofler og grønsager, som jo kan få en vis pristalsvirkning i de tilfælde, hvor foråret kommer for sent, således at man kommer til at arbejde med højere priser, end man normalt ville have gjort. Denne ændring har der ikke været nogen uenighed om.

Det spørgsmål, der i udvalget, voldte de største vanskeligheder, blev dog mærkverdigt nok ikrafttrædelsesdatoen, der overhovedet ikke havde været diskuteret i kommissionen. Retsforbundets indstilling var, at man måtte fordele de fordele, der opnåedes ved den nye lov, over 3 år. Dette kunne have været praktiseret, hvis reformen udelukkende havde bestået i, at man gav hver gruppe et så og så stort løntillæg, men efter hele formen for det nye lønsystem var det simpelt hen umuligt gradvis at gennemføre det, der nu var enighed om. Ville man graduere, var der ikke nogen anden vej at gå end at udsætte ikrafttrædelsesdatoen. Noget helt andet er, at noget sådant ville være i strid med forudsætningerne for organisationernes tiltrædelse af forliget i lønningsskommissionen.

Alligevel foreslog retsforbundet 1. september som ikrafttrædelsesdato, subsidiært 1. juli, og endnu mere subsidiært gik det med til 1. juni. Jeg ser nu, at venstre og de konservative ved en målbevidst indsats har reddet tjenestemændene fra at miste de 2 måneders løntillæg. Det sker bl. a. gennem en overskrift i Berlingske Tidende, der lyder: „Regeringen tvinges af oppositionen til at opgive sit nedskæringsforslag“, og i Dagens Nyheder hedder det: „Regeringens forsøg på at berøve tjenestemændene 2 må-